

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2008. I. szám

Tavaszköszöntő

Köszöntjük híradásunkban, melyben az évkezdésünkről adunk tudósítást.

Mi történt a házunk táján ?

Elköltöztünk

Ezúton is tájékoztatjuk Önöket, hogy Irodánk elköltözött. **Címünk:** 1054 Budapest, Zoltán u. 6. Postacímünk továbbra is 1370 Bp., Pf.: 552., ahogy telefon és e-mail címeink sem változtak.

Évadkezdés

Dr. Bendzsel Miklós elnök úr meghívására január 21-én tartottuk évnyitó vacsoránkat a Lánchíd 19 Design Hotel éttermében.

Tanácsülés

A **Magyar Formatervezési Tanács** ez évi első ülését 2008. február 21-én tartotta, melyen elfogadásra került a 2007-es éves munkaterv beszámolója, és a 2008-as év munkaterve.

A beszámolót és a munkatervet, az ügyrend szerint, a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumnak jóváhagyásra továbbítottuk.

Konferencia - Párizs

APCI (Agence pour la promotion de la création industrielle) ismét meghirdette a „*Challenges of Design Promotion in Europe*” című konferenciát, melynek a párizsi RATP adott otthont 2008. január 14-15. között.

A konferencián Várhelyi Judit irodavezető asszony vett részt. Kérem, olvassák el beszámolóját, amit a mellékletben találnak.

Találkozási pontjainkról

Lakástrend és design 2008

Március 6. és 9. között került megrendezésre a **Lakástrend és Design 2008** kiállítás, idén először két helyszínen, az Erzsébet téri „Gödörben” és a Múcsarnokban.

Irodánk a Magyar Szabadalmi Hivatal standján, az Erzsébet téri Gödör Klubban teljesít információs szolgáltatást. Az eddigiektől eltérően, az immár hagyományos madeinhungary tárlat nem a Múcsarnokban, hanem az Erzsébet téri kiállítótérben kerül megrendezésre.

A kiállítás jó teret ad Magyar Formatervezési Díj pályázatunk és Start-up Guide kiadványunk népszerűsítésére potenciális célközönségünk körében.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2008. I. szám

FORMATÚRA Sopron

A Magyar Formatervezési Díj 2003-2007 nyertes alkotásait bemutató **FORMATÚRA vándorkiállítás** első állomásának a Nyugat-magyarországi Egyetem Alkalmazott Művészeti Intézete ad otthont. A kiállítás megnyitójára AMI felújított épületének átadási ünnepségének keretében kerül sor 2008. március 20-án 16 órától az AMI épületében.

Az ünnepségen dr. Bendzsel Miklós elnök úr és Kopek Gábor, a Moholy-Nagy László Művészeti Egyetem rektora mond köszöntőt, a kiállítást prof. dr. Faragó Sándor rektor úr nyitja meg. A megnyitó ünnepség előtt, 14 órától veszi kezdetét a Soproni Kereskedelmi és Iparkamarával közösen szervezett „Versenyképesség – a design és gazdaság összefüggései” című rendezvény, melyen a címben megjelölt téma keretében szó lesz a március 4-én megalakult Hamisítás Elleni Nemzeti Testületről és vállalt feladatairól.

Icsid híreink

Az **Icsid** (Ipari Formatervezési Társaságok Nemzetközi Szövetsége) új vezetősége december 7-11. között tartotta **első vezetőségi ülését Chilében**. Az ülésen Várhelyi Judit irodavezető asszony, vezetőségi tag vett részt. Az ülés beszámolóját mellékletünkben olvashatják.

A szövetség **második ülésére** március 14-18. között kerül sor **Szöulban**, melyen részt vesz Várhelyi Judit vezetőségi tag, irodavezető asszony.

Nézzük, mi történt a Tanács két nagy programjának életében:

A **Magyar Formatervezési Díj pályázatának** csöndes háttérmunkái zajlanak. A bírálóbizottság tagjait szóban, írásban felkértük.

A pályázat meghirdetése a napokban befejeződött, a felhívást közel 3500 címre küldtük ki postán és e-mailben, valamint továbbítottuk a szakmai szervezetek hírleveleibe és honlapjaira. Az egyetemek közösségi tereiben plakátokat is elhelyezünk. Kíváncsian várjuk a pályázatokat.

A pályázat menetrendje: A beadási határidő 2008. április 25-e, az értékelés I. fordulója: május 14-én lesz, a II. fordulóra június 24-26. között kerül sor.

A **Moholy-Nagy László Ösztöndíjpályázat** ösztöndíjasai 2008. február 4-én számoltak be éves munkájukról az Ösztöndíjbizottságnak.

A beszámoló kiállítás 2008. február 29-én 16 órakor nyílt meg az Iparművészeti Múzeumban.

A kiállításon a Moholy-nagy László formatervezési ösztöndíjasaink a Kozma Lajos kézműves iparművészeti ösztöndíjasokkal közösen

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2008. I. szám

mutatkoztak be a nagyközönségnek. A kiállításához leporelló is készült. A kiállítás március 16-áig még megtekinthető.

központi témája a szerzői jog, különös tekintettel a fotókkal kapcsolatos szerzői jogok kérdéseire.

Az ez évi pályázati felhívásra, ami már a reformtörekvések jegyében került meghirdetésre, összesen 29 érvényes pályázat érkezett. Az Ösztöndíjbizottság február 27-én a bírálást megtartotta, döntésük alapján a kiállítás megnyitón dr. Bendzsel Miklós elnök úr kihirdette az eredményt. Az ösztöndíjat nyert fiatal tervezőművészek nevét és programjukat mellékletünkben olvashatják.

A megnyitó ünnepség előtt, a Tanács nevében dr. Bendzsel Miklós elnök úr és Irodánk találkozott Renner Zsuzsanna asszonnyal, az Iparművészeti Múzeum közelmúltban kinevezett főigazgatójával.

Figyelmükbe ajánljuk

Március 28-29. között kerül sor a **BEDA** (Európai Design Szövetségek Irodája) taggyűlésre Ljubljanában, melyen Várhelyi Judit irodavezető asszony képviseli a Magyar Formatervezési Tanácsot. Az ülésen elhangzottakról következő híradásunkban számolunk be.

Április 26-a a **Szellemi Tulajdon Világnapja**, melyről minden évben ünnepséggel emlékezik meg a Magyar Szabadalmi Hivatal. Az idei világnap

Melléklet:

“ Icsid vezetőségi ülés és a Latin-Amerikai országok 5. regionális találkozója, Santiago, 2007. dec. 7-10.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2008. I. szám

Várhelyi Judit irodavezető asszony beszámolója

A San Franciscóban tartott közgyűlésen megválasztott, új vezetőség az elnök, Carlos Hinrichsen professzor meghívására, Santiagóban tartotta első ülését. A vezetőségi üléshez kapcsolódott a Latin-Amerikai országok 5. regionális találkozója is.

Carlos Hinrichsen elnök szeretné, ha erősebb regionális jellege lenne a világszervezetnek. Afrika, Latin-Amerika, az arab országok és a mi régióknak kiemelt területek, ahol a tagság és a kapcsolatok fejlesztésére megfelelő stratégiát kell kialakítanunk.

A világ designfővárosa pályázatot 2008-ban ismét meghirdeti az Icsid, hogy 2009. novemberében, a következő Icsid kongresszuson, be lehessen jelenteni az eredményt. Párhuzamosan, Torinóban 2008. januárjában beindulnak a programok, valamint Szóulban elkezdődik a részletes tervezés a 2010-es évre. □

Regionális találkozó

A találkozót dr. Peter Zec, az Icsid leköszönő elnöke nyitotta meg. Vitruvius "De architectura" könyvéből kiindulva, arról beszélt, hogy az építészethez hasonlóan, egy termék megvalósítását is a használhatóság (utilitas), stabilitás, technológia (firmitas) és a szépség (venustas) hármásának egysége határozza meg.

A három tulajdonság mögé különböző tudományágak sorakoztak fel - ergonómia, szociológia, matematika, a mérnöki tudományok és

az ipari formatervezés. Tágabb kontextusban vizsgálva, a design fejlődésének a motivációja lehet kulturális, mint a Bauhaus esetében, lehet politikai, amire jellemző az egymással versenyző városok, régiók designpolitikája, vagy gazdasági, amit a jelentős brandértékkel rendelkező cégeknél lehet látni.

Első rész: designpromóció

A vezetőségi tagok közül hárman vettünk részt ebben a programban. Julia Leimei Chiu bemutatta a jövőre 16. éves Nagoya Designközpont működését. A központ az évfordulót azzal tervezi megünnepelni, hogy a szociális innováció és a design kapcsolatáról tartanak rendezvényeket. Brandon Gien az 1958-ban alapított Ausztrál Designdíjról beszélt. A díjat a Nemzeti Szabványügyi Hivatal (Standards Australia) kezeli és ennek megfelelően a termékek műszaki tartalmát és működését a szokásosnál szigorúbb ellenőrzésnek vetik alá. Én a Magyar Formatervezési Tanács promóciós munkájáról és a Közép-Európai régióról beszéltem. A szekció negyedik előadása bemutatta a buenos airesi, 2001-ben megnyitott designközpontot. A központ elsődleges támogatója a városi önkormányzat, amely az épületet, a valamikori halpiacot biztosította. Az átalakítás 2008-ban fejeződik be teljesen, amikor a hasznosítható terület 14 000 négyzetméterre bővül.

A központban 54-en dolgoznak. Éves költségvetésük 830 000 amerikai dollár.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2008. I. szám

www.idcn.jp, www.designawards.com.au,
www.cmd.gov.ar

Második rész: oktatás

A második részt Makoto Shimazaki japán professzor vezette be. Megemlítette az első Icsid kongresszust (Stockholm, 1959), ahol Japánt Iwataro Koike professzor képviselte, és amin olyan hírességek vetek részt, mint Charles and Ray Eames. Shimazaki professzor, a japán a kormány megbízásából, 3 évet töltött Koppenhágában, ahol a skandináv designt kutatta. A Thonet cég történetét is feldolgozta, ezért már háromszor járt Magyarországon.

1964 óta a Musashino Művészeti Egyetem professzora. Az egyetemen az alapképzés négy év, majd a felső képzés 2 év, a doktoriskola 3 év. A hagyományos és tradicionális művészetek mellett, a választható kurzusok között van az építészet, a divat, a design és a művészetek menedzselése. Az oktatás hangsúlya a kapcsolat az anyaggal.

A professzor példaként hozta fel a japán oktatásra a KODO alapítványt (dob) - ez egy kétéves iskola egy kis faluban, ahol elhagyott farmházakat újíttak fel erre a célra. A hallgatók közösen természetnek zöldségeket, takarítanak és naponta sportolnak.

A nevelés célja, hogy a dobosok megtanulják elviselni a fizikai terhelést, képesek legyenek összehangolt csapatmunkára és alázatot tanuljanak

a természet, a közösség, a zene iránt. A minőség globális, hiszen magas színvonalú és jól eladható nemzetközileg, de a hagyományok tisztelete és a forma lokálisak. Ezt a designoktatásban is követendő példának tartja. www.musabi.ac.jp

Ebben a részben bemutatkozott még két neves amerikai egyetem, a pasadenai Art Center College és a Stanford University, valamint három latin-amerikai képzőhely.

Mindkét amerikai egyetemen új irányt jelent a "transzdiszciplináris" képzés. Nem az a cél, hogy a hallgatók változatosabb képzést kapjanak, hanem az, hogy a szakirányú képzés mellett, más szakok hallgatóival és oktatóival közösen, olyan feladatokon dolgozzanak, amely segít nekik áttörni a szakmai gondolkodásmód kereteit.

Az előadók Lee Fleming kutatását idézték, miszerint valódi áttörést jelentő szabadalmak olyan környezetben jöttek létre, ahol a csapat tagjai eltérő tudományterületek szakemberei (*less aligned disciplines*) voltak. Az ilyen kutatások magasabb arányban eredménytelenek, mint ha a kutatók szakterületei közel állnak egymáshoz (*highly aligned disciplines*), de ha volt eredmény, az radikálisan újat hozott.

Emellett az Art Centerben több olyan óra van, amit minden szak hallgatói felvesznek - ilyen a humán tudományok (a kifejezőkészség javítására), a színek

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2008. I. szám

és anyagok, a digitális eszközök ismerete, valamint a szórakoztatás elméleti és gyakorlati elemei.

A Stanfordin most vezettek be egy új kurzust. Az ún. "d. school" anyagi alapját az SAP alapítója, Hasso Plattner adományozta. A kurzus az egyetem minden hallgatója előtt nyitva áll, de önálló diplomát nem ad. A projekteken design-, antropológia-, szociológia- és mérnökhallgatók dolgoznak együtt. Hasonló képzés a világon egyedül Helsinkiben működik.

www.artcenter.edu,

www.stanford.edu/group/dschool/

Harmadik rész: design mint üzlet

Az utolsó részben designstúdiók mutatkoztak be. A vezetőség három tagja nemzetközi stúdiót vezet. Kazo Tanaka a GK Design (Japán és Kína), Martin Darbyshire a Tangerinet (London és Seoul), Wen-Long Chen a NOVA Design (Milánó, Shanghai, Taipei és Vietnam). Mindhárom stúdió profiljában jelentősek a közlekedési eszközök, de sok más, sokszoros díjnyertes termékeket is terveztek.

www.gk-design.co.jp,

<http://www.tangerine.net>,

www.e-novadesign.com

"Designing Design Support"

APCI konferencia, Párizs, 2007. január 8-9.

Várhelyi Judit irodavezető asszony beszámolója

A francia designpromóciós központ ötödik alkalommal rendezett nemzetközi, szakmai konferenciát. Az idei témát, a „Design as Managing” című amerikai könyv ihlette, melyet a Stanford Egyetem adott ki, „Managing as Designing” címmel. A könyv egyik írója nyitotta volna meg a konferenciát, de sajnos, betegség miatt nem tudott eljönni.

A konferencia egyik célja az első, európai designmanagement díj, az **ADMIRE** népszerűsítése volt. A díjat egy 29 partnerből álló konzorcium irányítja. A pályázatra az európai országokból lehet jelentkezni, a helyi, ún. ügynökökön keresztül. Vincent Créance, a francia zsűritag röviden bemutatta és értékelte a most első alkalommal kiírt díjpályázatot. A tapasztalatok alapján újragondolják a kategóriákat és egyszerűsítik a kérdőívet.

Hamarosan megjelenik a nyertes cégeket bemutató könyv és útnak indul a vándorkiállítás is.

A konferencia zárásaként Darragh Murphy ismertette a 2008-as ütemtervet. A pályázatot március 12-én hirdetik ki. Az ügynökök május 16-ára adják le a javasolt cégek listáját. A pályázati anyag beadási határideje június 13. A bírálóbizottság még júniusban összeül. A díjátadás helyszíne a cardiffi designfesztivál lesz, október 13-án.

www.designmanagementeurope.com

A legérdekesebb előadások rövid összefoglalása:

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2008. I. szám

A török **NURUS** cég bútorgyártással foglalkozik és az ADMIRE egyik nyertese. Renan Gökyay, elnök-tulajdonos elmondta, hogy a családi alapítású céget néhány év alatt 30-ról 300 főre bővítették. A siker titka a design tudatos felhasználásával megteremtett saját márka, amellyel megjelentek a világpiacon. Termékeik számos nemzetközi designdíjat nyertek (IF, Red Dot). A cég rendszeresen szervez közös programokat a technikai és designegyetemekkel, és fő szponzora a „Scale 1/X” programnak, amely neves építészeket hív meg előadni.

www.nurus.com

Justin Knecht a Crayola amerikai főhadiszállásán dolgozott mint designmanager. Eredetileg a tízfős művészeti csoport vezetésével bízták meg, amit hamarosan tizenhétfősre fejlesztett és átnevezette designcsoportnak.

A névváltozás azt jelezte, hogy az ott dolgozó formatervezők és grafikusok komolyabb befolyásra tettek szert a cégen belül. Néhány év alatt elérték, hogy az elsősorban termeléscentrikus vállalati szerkezet átalakult. Egyes termékek helyett, a felhasználók kreatív élménye került a fejlesztés középpontjába. Az elszigetelt termékmenedzserek helyét átvették az ún. platform-menedzserek, akik multidisziplináris csapatokat vezetnek egy-egy fejlesztési cél érdekében.

Az üzenet az volt, hogy a tervezőknek el kell érniük, hogy a felsővezetéssel egy asztalhoz ülhessenek, ha komolyabb változásokat akarnak elérni. Ennek

érdekében figyelni kell arra, hogy a design hozzájárulása egy termék sikeréhez jól dokumentált legyen, és egy olyan csapatot kell kialakítani, amely minőségben felveszi a versenyt az önálló tervezőirodákkal. www.crayola.com

Irina Fonda, a szlovén Fonda cég társtulajdonosa bemutatta, hogy a hosszútávú, alapos üzleti terv, valamint a designtudatos gondolkodás hogyan vezet sikerre egy élelmiszer-ipari céget.

Finn Petrén, az “EIDD Design for all Europe” szervezet új, svéd elnöke elmondta, hogy az immár tizenöt éves szervezet eredményesen kampányol az

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2008. I. szám

inkluzív tervezés elveinek elterjedése érdekében. Svédországban például, elindítottak egy állami finanszírozású médiakampányt, amelynek első része az „átlagembert” kereste. A stockholmi metróban óriásplakátokat állítottak ki, melyek egy-egy ellentétes tulajdonságú vagy adottságú emberpárt ábrázoltak (magas-alacsony, sovány-kövér, stb). A „Liberate Diversity” című kampány üzenete az volt, hogy az átlagember nem létezik, így a termékeket és a szolgáltatásokat nem az átlagos felhasználóra kellene tervezni, hanem úgy, hogy azokat bárki, akadálymentesen használhassa.

www.designforalleurope.org (márciustól)

www.designforalla.se

Zak Cole, az új-zealandi kereskedelmi kirendeltség párizsi képviselője mutatta be a „Better by Design” programot, melyet a nemzeti gazdasági fejlesztési hivatal kínál.

A cél, hogy 5 év alatt, 50 cég, 500 000 dollár (kb 250e euro) többlet exportbevételt realizáljon, és átlagosan ezek a cégek a nemzeti GDP növekedésének ötszörösét produkálják.

Az első év tapasztalatából tanulva, amikor a programban résztvevők egyharmada lemorzsolódott, már csak olyan cégekkel dolgoznak együtt, ahol a felsővezetés őszintén hisz a változtatás szükségességében és elkötelezi magát a program mellett. Ez a szigorú rosta a siker előfeltétele.

A befogadott céget egy szakértői csoport átvilágítja, majd közösen elkészítik a designvezérelt üzleti és marketingtervet. Ez a szakasz átlagosan 25e euróba

kerül. A második szakaszban a program segít a megfelelő szakemberek kiválasztásában és végigkíséri a tervek megvalósítását. Ez a szakasz átlagosan 100e eurót igényel. A cég a programért nem fizet, de vállalja, hogy véghezviszi a szükséges változtatásokat és beruházásokat.

A program eredménye: 30% kiugró sikert ér el és 80% új terméket és szolgáltatást vezet be. A siker kulcsa, hogy a program az elérhető legjobb szakemberekkel (üzletemberekkel és designerekkel) dolgozik. A nemzeti gazdasági fejlesztési hivatal több programot is kínál, melyeket a cégek szükség szerint kombinálhatnak.

www.betterbydesign.org.nz

Yrjö Neuvo arról beszélt, hogy három vezető, finn egyetem 2009. szeptemberében egyesül. A Helsinki University of Technology, a Helsinki School of Economics és az University of Art and Design Helsinki azért döntött így, mert hisznek abban, hogy a forradalmian új innovációs eredményekhez közös programok, sokoldalúan képzett, flexibilisen, a tudományterületek határvidékén is gondolkodni képes szakemberek szükségesek.

Bár az új egyetem felépítéséről, nevééről, oktatási rendszeréről még nemsokat lehet tudni, már több vállalat jelezte, hogy hajlandó támogatni az új programot.

2008-ban Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíjat nyert:

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2008. I. szám

1. Buzás Andrea - formatervező
Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.

2. Kárpáti Tibor - grafikus
szabadon választott kategóriába
Braille-design / Tapintható grafika

3. Kiss Tibor - textiltervező művész
szabadon választott kategóriában
Je suis belle - saját márka felépítése

4. Majzik Erzsébet - textiltervező művész
szabadon választott kategóriában
Caremo Exclusive

5. Maurer Klimes Ákos - formatervező
Digiterm Kft.
Medikai kezelőszék formatervezése a Digiterm Kft-
vel együttműködve

6. Orosz Klára - ötvös
Polyduct Zrt.
Interaktív készségfejlesztő játzóeszköz
kifejlesztése, újrahasznosított műanyagból

7. Rejka Erika - szilikátipari tervezőművész
Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.
Kollázs (a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt-vel)

8. Szilágyi Erzsébet - fémműves formatervező
Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.

Ékszertervezés zodiákus jelek felhasználásával a
Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. technológiájára

9. Szilágyi Szabolcs - építésztervező művész
szabadon választott kategóriában

A magyar tömegközlekedési állomások, megállók,
vasúti pályaudvarok kiszolgálóegységeinek
vizsgálata, elemzése, újraértelmezése, valamint a
peron telepíthető-betonelemes pályaudvari és
közterületi bútorrendszer tervezése és
alkalmazásának lehetőségei